

Protocol: een veilig pedagogisch klimaat

Aanpak, aanbod, achtergrondinformatie & respectprotocol

1^e Montessorischool

Montessorischool Floriande

Inleiding: Een veilig pedagogisch klimaat

Ligt aan de basis van een goede ontwikkeling.

Doelstelling is het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

Binnen de MVH zetten we ons in om een veilig klimaat te creëren voor alle kinderen. Een respectvolle houding van volwassenen (leerkrachten en ouders) onderling geeft het voorbeeld van waaruit kinderen leren respectvol met elkaar en met volwassenen om te gaan. De pedagogische houding van de leerkracht en de opvoedkunst van ouders is het begin. Met een optimale samenwerking kunnen school en ouders deze pedagogische aanpak versterken. We doen dat graag met u.

Door dit voorbeeldgedrag en daarnaast tal van werkwijzen, activiteiten en afspraken bereiken we deze doelstelling. In dit stuk kunt u lezen hoe we dat doen, en op welke wijze: zoals de dagelijkse begroeting bij de deur, het Rots & Waterprogramma, het formuleren van afspraken met en door de kinderen.

Binnen deze pedagogische aanpak is er oog voor de preventie van pesten, de aanpak bij vroege signalen van pesten en de aanpak met consequenties wanneer er werkelijk sprake is van structureel pesten. Ook de aanpak bij bijzondere situaties met extreem gedrag staat beschreven. De Montessori Vereniging Haarlemmermeer neemt duidelijk stelling tegen ongewenst gedrag.

Inhoud

Inhoud

Inleiding: Een veilig pedagogisch klimaat	2
respectprotocol	4
Algemene schoolregels pedagogisch klimaat	5
In deze klas / op deze school gebruiken we deze regels:	5
Behouden en bouwen	6
Voorkomen is beter dan genezen: de preventieve maatregelen	6
Preventief handelen tijdens de overblijf	8
Handelen bij ongewenst negatief gedrag van kinderen	9
De aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen	9
Observeren en signaleren: Signalering van pesten	11
Pedagogische begeleiding bij pesten	13
Digitaal pesten: anti-cyberrespectprotocol	16
Consequenties bij pesten	18
Protocol schorsing en verwijderen	22
Bijlagen	25
Bijlage 1: respectprotocol, verkorte versie	25
Bijlage 2 Kinderkaart respectprotocol	28

Respect protocol

Het respectprotocol is onderdeel van ons protocol Veilig Pedagogisch Klimaat.

De aanpak en werkwijze zoals die in dit stuk zijn beschreven vormen de uitwerking van dit protocol.

Hieronder leest u de officiële verklaring die we hierover binnen de Montessori Vereniging Haarlemmermeer hebben opgesteld.

Een onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Doelstelling is het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen te verbeteren.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), het bestuur, de directie en het personeel van de Montessori Vereniging Haarlemmermeer verklaren het volgende:

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.

GMR, bestuur, directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem "pesten" bespreekbaar te maken, te voorkomen en indien nodig, op te lossen.

De onderschrijvers van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- *hulp bieden aan het gepeste kind*
- *hulp bieden aan de pester*
- *hulp bieden aan de zwijgende middengroep*
- *hulp bieden aan de leerkracht*
- *hulp bieden aan de ouders*
- *het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem*
- *het gericht voorlichten van alle betrokkenen van de Montessori Vereniging Haarlemmermeer*
- *het aanstellen van een vertrouwenspersoon*
- *het verzorgen van toegankelijke en actuele informatie over het probleem "pesten" binnen onze orthotheek of zorgmap*

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd, zo nodig bijgesteld en opnieuw vastgesteld. Een verkorte versie van dit protocol wordt aan alle ouders beschikbaar gesteld via de schoolgids.

Algemene schoolregels pedagogisch klimaat

In deze klas / op deze school gebruiken we deze regels:

Één voor allen, allen voor één, we doen het samen.

We leren van en met elkaar.

Hier zijn we aardig voor elkaar.

Hier hebben we veel plezier MET elkaar.

We luisteren naar elkaar.

We zeggen STOP tegen pesten.

We lopen rustig door de gangen.

Hier helpen we elkaar.

Hier blijven we van elkaar en van elkaars spullen af.

We hebben respect voor iedereen.

Behouden en bouwen

Voorkomen is beter dan genezen: de preventieve maatregelen

Een veilig pedagogisch klimaat bewaken we in eerste instantie door het bouwen aan positief gedrag, en het voorkomen van negatief gedrag. We gaan uit van een aantal preventieve maatregelen, die zijn ingebed in de manier waarop de leerkrachten met de leerlingen omgaan.

1. Elke ochtend begroet de leerkracht alle kinderen bij het binnenkomen. Dit eerste contact van de dag geeft de leerkracht al een heleboel informatie. De dag wordt ook afgesloten door het geven van een hand, boks of high five.
2. In de klas en buiten de klas worden de kinderen op een positieve manier aangesproken. Kinderen worden in principe niet 'over de groep heen' aangesproken. Complimenten kunnen zeker wel groepsgevoel, negatieve feedback wordt gegeven aan de betreffende leerling individueel. De leerkracht laat met eigen gedrag zien hoe we met elkaar om willen gaan.
3. De leerkracht observeert de kinderen in de groep. Een goed uitgangspunt daarbij is dat positief gedrag beloond / bekrachtigd wordt, bijvoorbeeld door het geven van complimenten. We kennen de kracht van het complimenteren en het negatieve effect van kritiek, er zijn 4 complimenten nodig tegenover 1 keer kritiek om de band goed en sterk te houden.
4. De kinderen krijgen Rots & Water training van de eigen leerkracht. De achterliggende visie van Rots & Water wordt dagelijks gehanteerd en tevens ingezet bij het oplossen van conflictsituaties. Alle kinderen en leerkrachten zijn bekend met de Rots & Waterhouding, -vaardigheden en -terminologie.
5. We maken schoolafspraken middels de Jaarplanning en/of Pedagogisch plan op school- en groepsniveau:
Onderdeel van dit plan zijn De Gouden Weken: dat zijn de eerste weken na de zomervakantie. De voorbereiding start met de warme overdracht en de 'doorschuifmiddag'. De eerste laag is gelegd.
Met de kinderen worden afspraken geformuleerd over hoe met elkaar, met volwassenen en met de spullen om te gaan. Deze afspraken zijn zichtbaar in de groep, worden herhaald, kinderen worden erop aangesproken en leren elkaar erop aan te spreken. Ouders worden hierover geïnformeerd. Kinderen doen kennismakingsactiviteiten, werken samen, er is een balans tussen inspanning en ontspanning waardoor een positieve groepsvorming tot stand kan komen. De leerkracht werkt actief aan wederzijdse betrokkenheid. Plezier maken en hebben is hierbij een belangrijk aspect. De leerkracht maakt een plan passend bij de groep.
6. Leerkrachten zijn initiatief nemend, het begint met kijken / observeren, hulp en steun bieden én tijdig ingrijpen als nodig om een positieve en leerzame wending te geven aan een situatie die negatief uit zou kunnen pakken.

7. Leerkrachten hebben een leidende en coachende rol. Ze handelen daarbij vriendelijk, duidelijk en consequent. Daardoor zijn ze goed volgbaar en dat biedt rust, structuur en dus veiligheid.
Indien nodig wordt er een individueel handelingsplan voor een leerling opgesteld op gedragsgebied. Dit wordt altijd met ouders besproken, input van ouders en samenwerking met ouders is hierbij van grote waarde.
8. Na de herfst-, kerst-, voorjaars- en meivakantie is er een kortdurende periode waarin het aanbod van de Gouden Weken wordt herhaald.
9. Gedurende het schooljaar zijn er diverse schoolactiviteiten die bijdragen aan een positieve groepsvorming. Te denken valt aan: de schoolreisjes/kamp; de sportdag; culturele activiteiten; de montessoridag.
10. In de groepen 5 tot en met 7 wordt bij alle leerlingen de Vragenlijst Veiligheid en Welbevinden afgenomen. Dit is een gevalideerde vragenlijst waarmee kinderen zelf aangeven hoe ze een aantal aspecten omtrent veiligheid en welbevinden van het schoolse leven ervaren. De uitkomsten van dit onderzoek worden besproken in het team, waar nodig wordt er verdiept gekeken, en kunnen er verbetertrajecten gestart worden. Het onderzoek wordt gedeeld met de Inspectie van Onderwijs en de Medezeggenschapsraad. Uitkomsten worden ook gedeeld met ouders en opvallende zaken worden besproken met de kinderen.
11. Zijn er leerlingen die opvallen wat hun gedrag betreft, dan bespreekt de leerkracht dit met collega's. Dat kan op een informele manier, met collega's, in de bouw, en met de intern begeleider. Wanneer daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld gedrag voortkomend uit bijzondere gezinssituaties en/of ruzie- en / of pestgedrag, dan wordt dat besproken met hele team en overblijf zodat iedereen alert kan zijn en adequaat kan handelen;
12. De leerkracht bespreekt de leerlingen tijdens de groepsbesprekingen met de intern begeleidster. Eventuele gedragsproblemen worden hier besproken.
13. Indien de leerkracht daar aanleiding toe ziet, besteedt hij of zij aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Het onderling plagen en pesten wordt, als daar aanleiding toe is, benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden daarbij de regels van het respectprotocol expliciet besproken.
14. Een veilig pedagogisch klimaat hebben, houden en uitbouwen is niet altijd makkelijk. De interactie in de groep of tussen de leerkracht en de groep kunnen wel eens moeizaam zijn. Snelle en adequate begeleiding is dan wenselijk.
15. Leerkrachten kunnen ondersteund worden door bijvoorbeeld de intern begeleider. School video interactie begeleiding (SVIB) is daarbij een mogelijkheid. Ook kan er externe ondersteuning ingeschakeld worden.

Preventief handelen tijdens de overblijf

Het is belangrijk om de leerlingen ook tijdens de overblijf vanaf het begin van het schooljaar (gouden weken) actief te begeleiden naar een positief pedagogisch klimaat. Tijdens de overblijf momenten zijn de overblijfhouders de uitvoerders hiervan, altijd ondersteund door de leerkrachten. Betrokkenheid van de ouders bij de kinderen en samen plezier maken zijn de basis voor een positieve sfeer tijdens de overblijf. Overblijfhouders zijn actief, ondersteunen de kinderen en 'grijpen' tijdig in, indien nodig.

Om hun taak goed uit te kunnen voeren is het voor de overblijfhouders van belang dat de geldende regels voor iedereen eenduidig en helder zijn. De regels die gelden tijdens de overblijf worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig aangepast door de directeur in samenspraak met de leerkrachten, en de overblijfcoördinator. De overblijfcoördinator bespreekt dit met de groep overblijfhouders/ -vrijwilligers. Bij de start van het schooljaar zijn de regels bekend bij de leerkrachten, die dit in de groep met de kinderen bespreken.

Bij de start van het schooljaar krijgen de kinderen die nieuw zijn in de middenbouw een introductie over het spelen in de grote pauze van de overblijfcoördinator, of de eigen leerkracht.

Elke leerkracht bespreekt de algemene regels en afspraken die gelden tijdens de overblijf met de kinderen. Dat gebeurt regelmatig en zo nodig voor iedere overblijf, ook wordt er naderhand met de kinderen gereflecteerd. Wat ging er goed? Hoe kwam dat? Wat kan er beter? Hoe had je het op kunnen lossen?

De overblijfhouders observeren tijdens de overblijf (tussenschoolse opvang), en informeren de leerkracht over ongewenst gedrag van kinderen en eventueel gedane interventies, waarna de leerkracht dan hier mee verder gaat.

In geval van peestsituaties observeren de overblijfhouders, in overleg met de betrokken leerkrachten, eveneens eventuele pesters en gepeste kinderen en interveniëren waar nodig.

Bij structurele problemen neemt het team maatregelen om de overblijfhouders te ondersteunen en de ongewenste situatie zo snel mogelijk te beëindigen. De betrokken ouders worden geïnformeerd door de leerkracht en kunnen dus ook bij de leerkracht terecht met hun zorgen en vragen hierover.

Handelen bij ongewenst negatief gedrag van kinderen

Hoewel we een compleet pakket hebben met preventieve maatregelen en werkwijzen, is het niet altijd te voorkomen dat kinderen negatief gedrag vertonen in de groep of richting andere kinderen.

In dat geval hebben we de aanpak voor de leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel en overblijfkraften beschreven in het stappenplan: aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen.

De leerkracht zorgt dat de leerlingen in de klas op de hoogte zijn van deze stappen, in ieder geval van stap 1 en 2. Deze stappen zijn in de meeste gevallen voldoende om problemen op te lossen. Als dat niet lukt, zal de leerkracht ook de andere stappen aan de kinderen uitleggen.

Hiervoor gebruikt de leerkracht de Kinderkaart, die te vinden is in de bijlage.

De aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen

Stap 1

De kinderen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen. In alle groepen leren de kinderen door middel van Rots & Watertrainingen op dezelfde wijze hun grens aan te geven en voor zichzelf of een ander op te komen.

De volgorde is:

Stevig staan en uitademen

Duidelijk “stop met” zeggen (eventueel met gebaar en oogcontact)

Kind maakt nu de keuze ‘samen verder spelen’ of ‘sterk weglopen’.

Bij geen succes hulp halen.

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt), heeft deze het recht en de plicht hulp te vragen (zie punt 4 uit stap 1). De hoofdregel is immers: Word je gepest – wordt er gepest – praat er thuis en op school over.

Of de leerkracht biedt hulp aan als hij/zij ziet dat het uit de hand dreigt te lopen. De leerkracht vraagt aan de leerling(en) welke hulp er is gewenst. De meeste kinderen kunnen dit zelf goed aangeven. Een effectieve werkwijze is de conflicthantering. Zie stap 3.

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen (pester, gepeste, evt. meelopers) bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij deze stap is terugkoppeling in Rots & Watertaal belangrijk, kinderen leren in te zien dat hun gedrag te veel Rots of Water in zich heeft. Door deze bewustwording verandert er vaak al iets in de relatie tussen de twee.

De conflicthantering is een effectieve werkwijze, kinderen kunnen daarbij geholpen worden én kinderen kunnen goed leren dit zelf toe te passen.

Conflicthantering:

- beide kinderen vertellen om de beurt kort wat er gebeurd is, je geeft geen oordeel, je doet niet aan waarheidsvinding;
- je laat kinderen om de beurt aan elkaar vragen wat ze willen;
- je laat ze antwoord geven;
- je schetst samen met de kinderen hoe ze er in het vervolg mee omgaan, passend binnen de regels van de school.
- je vraagt of ze hiermee tevreden / blij zijn;
- je sluit af.

De leerkracht informeert ouders van de betreffende kinderen over het voorval en het gesprek.

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een corrigerend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. Er is oog en oor voor de aanleidingen en behoeftes van het kind dat pest / ruzie maakt, duidelijk moet zeker zijn dat het ongewenste gedrag niet de wijze is om een probleem op te lossen én dat we daar andere opties voor hebben. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties fase 1).

Dit gedrag moet vastgelegd worden door de leerkracht in de individuele kindadministratie, Parnassys. De leerkracht informeert de ouders van de betreffende kinderen.

Observeren en signaleren: Signalering van pesten

Leerkrachten en ander onderwijspersoneel observeren gedurende de dag het gedrag van de leerlingen. Daarbij kijken ze ook gericht naar signalen van pesten of gepest worden.

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. Het pesten gebeurt regelmatig, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast.

Alle afspraken die we hanteren om een veilig pedagogisch klimaat te realiseren, zijn bedoeld om pesten te voorkomen. Alertheid, kennis over het signaleren van pesten en een adequate aanpak van pesten zijn daarnaast van groot belang.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

Signalen van een kind dat pest:

Zuchten, piepen en steunen als een pestslachtoffer een idee aandraagt of in de kring iets zegt. Roddelen in de groep over een bepaald kind.

Agressief gedrag vertonen.

Ongeduldig zijn.

De baas willen spelen.

Moeite hebben met het onder woorden brengen van gevoelens.

Zich slecht in een ander kunnen inleven.

Moeilijk kunnen toegeven.

Zich negatief uitlaten over het kind of zijn/haar familie zonder dat dit echt reëel is.

Steeds alles van een bepaald kind stom vinden.

Negatiever reageren op een fout van het pestslachtoffer, dan bij andere kinderen.

Niet vaak de echte naam van een klasgenoot gebruiken, maar een bijnaam.

Voortdurend zulke leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.

Briefjes doorgeven.

Een spel is 'toevallig' steeds net begonnen als het pestslachtoffer eraan komt, terwijl een ander kind even later nog wel mee mag doen.

Fysiek geweld gebruiken.

Dreigen, omkopen.

Spullen kapot maken of laten verdwijnen.

Signalen van een kind dat gepest wordt:

Alleen staan in de pauze.

In de pauze steeds contact zoeken met de pleinwacht.

Bijna altijd met wisselende kinderen spelen.

Bang zijn om naar school/ buiten te gaan.

Elke dag een andere route naar school kiezen.

Met kapotte spullen of kleren thuiskomen.
Teruggetrokken gedrag vertonen.
Slecht(er) presteren (dan normaal).
Het kind, de ouder(s), en /of andere kinderen geven aan dat er gepest wordt.
Klagen over hoofdpijn of buikpijn, terwijl deze pijnen in vakanties verdwijnen.
Stoppen met eten.
Bepaalde kleren niet meer aan willen hebben.
Gauw prikkelbaar of boos zijn.
Nachtmerries hebben.
Zichzelf in slaap huilen.
Bedplassen.
Nooit uitgenodigd worden op feestjes/partijtjes.
Weigeren om te zeggen wat er aan de hand is.
Het hebben van blauwe plekken of schrammen.
Geld vragen (om de pester af te kopen), of stelen.
Niet kloppende verklaringen geven voor het bovenstaande.
Zelfmoordneigingen vertonen.

Signalen van meelopers

Zijn bang voor de reactie van hun vrienden.
Zijn bang om ook slachtoffer te worden.
Denken alleen aan zichzelf.
Voelen zich niet verantwoordelijk voor de ander.
Vinden het wel stoer wat de pester durft.

Signalen van de zwijgers

Denken alleen aan zichzelf.
Zijn bang om ook slachtoffer te worden.
Willen niet betrokken worden.
Voelen zich niet verantwoordelijk voor de ander.

Pedagogische begeleiding bij pesten

De leerkracht heeft vele mogelijkheden om de betrokken leerlingen in geval van pesten en/of gepest worden pedagogisch te begeleiden. Dit vraagt altijd om maatwerk afgestemd op de leerling en de situatie.

Begeleiding van de gepeste leerling

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest. Wat ervaart het kind, er kan een verschil zijn tussen gepest worden en je gepest voelen.

Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.

Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.

Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.

Nagaan welke oplossing het kind zelf wil. Actief laten meedenken.

Sterke kanten van de leerling benadrukken, het kind in zijn kracht zetten = bouwen aan zelfvertrouwen.

Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.

Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Verwijzing voor: sociale vaardigheidstraining / werken aan zelfvertrouwen / leren om voor jezelf op te komen.

Begeleiding van de pester

Praten; zoeken naar de redenen van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).

Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.

Excuses aan laten bieden.

In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.

In laten zien welke sterke (leuke) kanten de PESTER heeft. Vaak wordt er gepest uit onzekerheid.

Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.

Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst- nadenken-houding' stop – denk – doe of een andere manier van gedrag aanleren.

Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen, is van groot belang.

Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? De pester kan ook slachtoffer (geweest) zijn van pestgedrag.

Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Begeleiding van de meelopers en de zwijgende middengroep

Praten: een pestprobleem is ook hun probleem.

Laten inzien wat hun rol nu is en wat die zou kunnen zijn.

Ander gedrag stap voor stap aanleren.

Gewenst gedrag belonen.

Gewenst gedrag consolideren.

De leerkracht

Iedere leerkracht heeft wel (eens) te maken met het probleem pesten. Des te veiliger de sfeer in de groep, des te minder er gepest zal worden.

Het signaleren en vervolgens serieus nemen van de signalen is essentieel.

Pesten is een probleem wat zich zo maar voordoet, preventieve maatregelen blijven nodig.

Een veilig pedagogisch klimaat is de basis voor het functioneren van de groep. Een aanpak, vastgelegd in het pedagogisch plan, is daarbij helpend. We gebruiken hierbij de methode Rots & Water, de leerkracht geeft regelmatig Rots & Waterlessen met de klas.

Structureel en/of herhaaldelijk pesten vereist een directe, min of meer intensieve en consequente aanpak. De leerkracht informeert alle collega's en de IB. Het probleem kan groter zijn dan in zijn of haar groep alleen. Het is belangrijk dat iedereen alert is, veel speelt zich bij voorkeur af buiten het gezichtsveld van de leerkracht. Leerkrachten worden gestimuleerd om tips uit te wisselen, en het plan van aanpak te delen met collega's.

Indien er sprake is van pestgedrag op een van de speelpleinen van de school, kan er tijdens het overblijven pleinwacht worden gelopen door de teamleden volgens een rooster. De directeur bepaalt of er aanleiding is om deze maatregel in te voeren. Deze maatregel is tijdelijk en bedoeld om de overblijfouders handvatten te geven om na de toezichtperiode de begeleiding van de kinderen weer zelf uit te voeren.

Ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. Laat het kind zijn/haar verhaal vertellen (schrijf dit evt. op) en bespreek dat met de leerkracht.

Er is ook altijd een andere kant aan het verhaal (andere partij). Wees als ouder in eerste instantie neutraal.

Troost het kind, indien nodig.

Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.

Pesten op school bespreekt u met de leerkracht en in eerste instantie niet met de ouders van de pester(s).

Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.

Help het kind hoe hij/zij ook zou kunnen reageren (humor, oefenen met stop zeggen enz.)

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
Steun uw kind, we werken samen aan de oplossing.

Ouders van pesters:

Maak onderscheid tussen het (onacceptabele) gedrag van het kind en het kind zelf. (“we houden van je, maar dit gedrag is niet acceptabel”).

Neem het probleem van uw kind serieus.

Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

Probeer samen met het kind achter de mogelijke oorzaak te komen.

Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet, en bedenk samen andere manieren om met achterliggende gevoelens om te gaan.

Besteed extra aandacht aan uw kind. Bij gezinnen met meerdere kinderen is het ook goed om het kind 1:1 aandacht te geven.

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat. Zorg dat u met school op één lijn staat, zodat u dit ook kunt uitstralen aan uw kind. Als het kind tussen u als ouder en de school geplaatst wordt, komt het kind in een loyaliteitsconflict. Dit zal de oplossing niet ten goede komen.

Alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus.

Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.

Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.

Geef zelf het goede voorbeeld.

Leer uw kind voor anderen op te komen.

Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Samenwerking:

Het is van zeer groot belang dat ouders en school in peestsituaties samenwerken. Zowel ouders van een gepest kind, als ouders van de pester, als leerkrachten en andere betrokkenen moeten daarbij gericht zijn op het bereiken van een oplossing voor alle partijen én het onmiddellijk stoppen van het pesten.

Ouders kunnen door onderling hun krachten te bundelen zeer veel bereiken. Door open te staan voor elkaars situatie en uit te gaan van een gezamenlijk doel geven we goede voorbeelden aan kinderen en worden bruggen gebouwd.

School kan een rol spelen tussen de verschillende ouders. Indien wenselijk m.b.v. de vertrouwenspersoon.

Digitaal pesten: anti-cyberrespectprotocol

Digitaal pesten is een onderdeel van traditioneel pesten. Deze vorm van pesten onderscheidt zich doordat het via digitale middelen uitgevoerd wordt en daardoor ook vaak veel meer anoniem gebeurt dan traditioneel pesten.

Digitaal pesten kan plaatsvinden via computers, tablets, maar uiteraard ook via telefoons. Met de toename in gebruik van digitale middelen in de maatschappij, neemt ook de kans op misbruik van deze middelen toe. Ook als school dienen wij voorbereid te zijn op het gebruik en/of misbruik van digitale middelen, door leerlingen die aan onze zorg zijn toevertrouwd. Omdat je elkaar bij digitaal pesten niet kunt zien, is het heel gemakkelijk om iemand te pesten zonder dat die ander weet dat jij het bent die dat doet. Juist deze anonimiteit maakt het pesten voor het slachtoffer vaak nog zwaarder dan gewoon pesten. De gepeste kan niet zeggen dat het hem/haar pijn doet en dat de pester ermee moet stoppen.

Doordat het cyberpesten niet locatie gebonden is (het kan immers zowel vanuit thuis en vanuit school plaatsvinden) vraagt het om een brede aanpak. In deze aanpak dienen zowel leerkrachten, leerlingen als ouders betrokken te zijn. Alleen door een goede samenwerking tussen deze doelgroepen valt resultaat te boeken.

Het gegeven dat het pesten niet meer locatie gebonden is, brengt namelijk ook met zich mee dat de impact op het gepeste kind groter wordt. In geval van digitaal pesten is er voor de gepeste geen “veilige haven” meer. Het pesten kan overal doorgaan, zowel thuis als op school. Hierdoor kan een kind zijn gevoel van veiligheid volledig kwijtraken, waardoor het welbevinden van het kind enorm daalt. Ongetwijfeld werkt dit door in de leerprestaties die we van dit kind mogen verwachten.

De aanpak van digitaal pesten heeft op twee sporen zijn uitwerking op schoolniveau:

- a. Preventieve aanpak: Wij maken leerlingen bewust van de mogelijkheden en risico's van het gebruik van alle vormen van media. Hoe doen we dat????
- b. Curatieve aanpak: Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert of signalen krijgt via de leerling of de ouders, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan:

Stap 1: Gesprek met de gepeste leerling en indien mogelijk gesprek met de dader(s). Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Stap 2: Ouders/verzorgers van de leerlingen worden op de hoogte gesteld De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. De ouders worden in het geval van cyberpesten eerder geïnformeerd dan bij 'offline' pesten, omdat cyberpesten vaker buiten schooltijd plaats vindt.

Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden of geeft aan na het gesprek met de leerlingen terugkoppeling te geven.
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.

Stap 3: Afweging of het wenselijk is het pestgedrag bespreekbaar te maken in de groep waarin de leerling zit. Bespreking van conflicten binnen een hele groep kunnen er ook toe leiden dat er reacties richting gepeste of pester ontstaan die het probleem juist vergroten in plaats van oplossen. Indien het pesten zich beperkt tot een enkele pester, zou het bespreekbaar maken in een groep weinig meerwaarde kunnen hebben. In dat geval wordt deze stap overgeslagen.

Stap 4: Na een week gaat de leerkracht met de betreffende leerlingen opnieuw in gesprek om de voortgang te bespreken Deze stap is belangrijk in het proces. Het geeft zowel de gepeste leerling als de pester het gevoel dat de leerkracht een actieve rol wil blijven spelen in het wel en wee van de leerlingen. Deze houding voorkomt vaak herhaling van het gedrag.

Consequenties bij pesten

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Voor midden- en bovenbouw: de straf is opgebouwd in 5 fases, afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag. Afhankelijk van de situatie en het kind kan de leerkracht kiezen uit één of meerdere opties.

Fase 1:

Optie 1 Gesprek + afspraken: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.

Optie 2 Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.

Optie 3 Binnen blijven / nablijven / aan een relevante activiteit niet mee laten doen.

Bij alle opties:

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen.

De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde en wordt met kind samen vastgelegd. Ouders worden ingelicht.

NB Het is goed om tijdig te starten met dossieropbouw in de leerlingadministratie, Parnassys, zodat er in de volgende fase al een duidelijk patroon zichtbaar is. Voor ouders is het belangrijk dat er voorbeelden zijn over een langere periode. Ouders hierbij vanaf het begin meenemen.

Fase 2:

Een vervolgesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. Vanaf dit punt worden ouders van elk incident dat plaatsvindt gelijk op de hoogte gebracht. De school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. De ouders krijgen een verkorte versie van het respectprotocol en informatie over hulpverlening mee.

Fase 3:

Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken. De directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directiegesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de

gebeurtenissen. Het doel van dit gesprek is de ernst van de zaak te bevestigen en de ouders op de hoogte te stellen van de inhoud van fase 4 en 5. Dit om fase 4 en 5 proberen te voorkomen en ouders het belang in te laten zien van het kiezen voor een hulptraject.

Fase 4:

Ons uitgangspunt is dat een kind dat structureel pest geen straf nodig heeft maar hulp. Wij zien dat als onze plicht om deze hulp in gang te zetten. Daarom wordt bij aanhoudend pestgedrag deskundige hulp ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, het Zorgplatform, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. Indien de ouders geen medewerking verlenen, zal de school een hulpvraag neerleggen bij een van de bovengenoemde instanties. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd.

Fase 5:

Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en/ of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn:

- isoleren van de pester ;
- een leerling (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere vestiging behoort tot de mogelijkheden;
- een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school conform de wettelijke mogelijkheden; (zie schorsingsprocedure)
- onderzoeken of er voldoende aanleiding is en gegevens zijn verzameld om een verwijderingsprocedure te starten (zie verwijderingsprocedure).

Voor de onderbouw is er sprake van een ander traject. Allereerst wordt er onderscheid gemaakt tussen gedrag wat passend is bij de leeftijd en wat niet meer. De nadruk ligt op het benadrukken van positief gedrag en negeren van ongewenst gedrag. De ouders worden in een zeer vroeg stadium geïnformeerd, met als doel om samen het kind te helpen gewenst gedrag te ontwikkelen.

NB ook bij kleuters kan er een situatie ontstaan waarbij de schorsing en verwijderingsprocedure in gang gezet wordt.

Bijzondere situaties

We realiseren ons dat niet alle situaties precies in eerder genoemde kaders passen. We realiseren ons ook dat niet alles in algemene beschrijvingen te vatten is. Toch proberen we hieronder nog een toevoeging te geven om effectief te kunnen handelen in bijzondere situaties:

Voorbeelden van bijzondere situaties:

Om welke reden dan ook extreem gedrag, waarbij geen sprake hoeft te zijn van structureel voorkomen:

- dat zich uit door verbaal of fysiek extreem gedrag die gericht is op zichzelf;

- dat zich uit door verbaal of fysiek extreem gedrag die gericht is op ander kind(eren);
- dat zich uit door verbaal of fysiek extreem gedrag die gericht is op leerkracht en/of andere volwassenen;
- dat gericht is op vernielen van materiaal;
- dat zich uit in weglopen.

Te nemen stappen:

1. Doorbreken van de situatie: isoleren, kalmeren, bespreken;
 - aangeven waar kind naar toe kan;
 - eventueel buiten laten lopen;
 - laten concentreren op ademhaling;
 - niet sjorren en trekken aan kind (als kind geen gevaar is voor zichzelf of zijn omgeving);

NB Belangrijk feit; Sommige kinderen kunnen bij hun taalcentrum (hersenen) als ze boos zijn, zitten en afkoelen/nadenken is dan een goede optie. Bij andere kinderen is dit taalcentrum afgesloten tijdens boosheid, juist even een stuk met ze lopen of een bal overgooien zorgt dat ze eerder tot rust komen en kunnen nadenken over hun actie.

2. Een opdracht, sanctie, excuus; indien passend het kind hierover mee laten denken; Mogelijkheid; als kinderen iets op papier zetten, laat ze dit ook mee naar huis nemen om door ouders te laten ondertekenen. Het kind is dan in de gelegenheid om zelf met de ouders in gesprek te gaan.

3. Indien gedrag een reactie is op pestgedrag van ander kind(eren) wordt dit kind/ deze kinderen betrokken bij punt 2;

4. Ouders en directie worden geïnformeerd;

5. Directeur schat in of het wenselijk is dat ouders door directie op gesprek gevraagd worden- bij herhaling is dit altijd het geval;

6. Ieder gesprek is gericht op:
 - evaluatie van de gebeurtenis;
 - afspraken als onder 2;
 - afspraken hoe te voorkomen;

Directeur/directie kunnen het besluit nemen om het kind een time-out te geven wanneer het voor het welzijn van het kind en het verder kunnen werken aan verbetering van het gedrag noodzakelijk wordt geacht om even afstand te nemen.

Directie kan besluit nemen om kind uit te sluiten van lessen of indien nodig te onderzoeken of een verwijderingsprocedure aan de orde is;
(Zie protocol schorsen en verwijderen).

7. Verslag van de gebeurtenis en de genomen stappen en gemaakte afspraken komen in de leerlingadministratie, Parnassys van betrokken kind(eren). Er is altijd een terugkoppeling naar ouders.

Protocol schorsing en verwijderen

Inleiding

De Wet op het Primair Onderwijs (WPO) bevat een tweetal artikelen die uitspraken doen over verwijdering van leerlingen. Dit zijn de artikelen 40 en 63 (deze liggen op school ter inzage of zijn in te zien via www.wetboek-online.nl). Rekening houdend met de inhoud van deze artikelen, heeft de Montessorivereniging Haarlemmermeer een schorsing- en verwijderingbeleid vastgesteld.

Verwijderen van leerlingen valt volgens de wet onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Het bestuur van de Montessorivereniging Haarlemmermeer heeft de verantwoordelijkheid voor schorsen en verwijderen van een leerling overgedragen aan de directie van de school, via het directiestatuut.

Hieronder wordt het schorsing- en verwijderingbeleid beschreven zoals dat op onze school van toepassing is en de te hanteren regels.

Schorsing van een leerling

Schorsen betekent het tijdelijk ontzeggen van de toegang tot de school.

Over schorsing van een leerling is in de WPO niets geregeld, maar schorsing valt wel onder de verantwoordelijkheid van het bestuur/de directie.

Richtlijnen voor schorsing:

- De directie kan een leerling voor maximaal 1 week schorsen.
- Schorsingsgrondslagen zijn: een corrigerende strafmaatregel die toegepast wordt, indien is gebleken, dat andere maatregelen niet het beoogde effect sorteren, of een onmiddellijke maatregel die wordt toegepast naar aanleiding van een (zeer) ernstige aangelegenheid.
- Schorsing vindt in principe pas plaats na overleg met de leerling, de ouders en de leerkracht(en).
- De directie deelt het besluit tot schorsing schriftelijk aan de ouders mee.
- De schorsingsbrief vermeldt: datum ingang schorsing en datum einde schorsing, schorsingsredenen, afspraak voor rentreegesprek met leerling en ouders en de naam en handtekening van de directie.
- Een afschrift van de schorsingsbrief ontvangen: het bestuur, de betrokken leerkracht(en), de intern begeleider, de leerplichtambtenaar van de gemeente en de onderwijsinspectie.
- Bij een meerdaagse schorsing stelt onze school de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.
- De directie stelt het bestuur vooraf in kennis van de schorsing en de reden daarvoor.
- De geschorste leerling wordt pas weer toegelaten tot de school nadat een rentreegesprek met de leerling en de ouders heeft plaatsgevonden. Het doel van het gesprek is de ouders te horen en een goede rentree van de leerling te bewerkstelligen.
- Verlenging van de schorsingsperiode wordt uitsluitend toegepast, indien niet aan de voorwaarden voor rentree kan worden voldaan. Dit kan het geval zijn, indien de ouders

niet (kunnen) verschijnen op het rentreegesprek en het niet wenselijk wordt geacht de leerling toe te laten voordat het gesprek heeft plaatsgevonden.

Wettelijke bepalingen voor verwijdering van een leerling

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

Procedure voor verwijdering van een leerling

Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die het bevoegd gezag/de directie slechts in het uiterste geval en dan nog uiterst zorgvuldig moet nemen. Er moet sprake zijn van ernstig wangedrag en/of een onherstelbaar verstoorde relatie tussen een leerling en de school en/of ouder en de school.

Wanneer de directie de beslissing tot verwijdering heeft genomen, moet vervolgens de wettelijk vastgestelde procedure worden gevolgd. Stapsgewijs komt dat neer op het volgende:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend. Deze verwijderingsbrief vermeldt: het besluit verwijdering met opgave van redenen, het tijdspad, ingangsdatum eventuele schorsing, dan wel het aangeven van de verlenging van de reeds opgelegde schorsing, de mogelijkheid om binnen zes weken schriftelijk bezwaar te maken, bij wie het bezwaarschrift moet worden ingediend en naam en handtekening van de directie.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
 - o De ambtenaar leerplichtzaken
 - o De inspectie onderwijs
 - o De betrokken leerkrachten
 - o Het bestuur
 - o De intern begeleider
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen worden op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen. Zie hieronder.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen. Die andere school kan overigens ook een school of instelling voor speciaal (voortgezet) onderwijs zijn. Voor plaatsing in het speciaal (voortgezet) onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband vereist.

Bezwaarschrift

Ouders hebben de mogelijkheid om in beroep te gaan tegen het verwijderingsbesluit. Daarvoor kunnen ze zich wenden tot de Geschillencommissie Passend Onderwijs: Er is een onafhankelijke commissie ingericht waarbij iedere school op grond van de wet is aangesloten. Deze commissie heet de Geschillencommissie Passend Onderwijs en ressorteert onder de Stichting Onderwijsgeschillen (www.onderwijsgeschillen.nl). Deze commissie brengt op verzoek van ouders binnen 10 weken een oordeel uit over de beslissing tot verwijdering.

Wanneer de ouders ook bij het schoolbestuur bezwaar hebben gemaakt tegen de verwijdering, dient het schoolbestuur het oordeel van de commissie af te wachten voordat er op het bezwaar besloten wordt. Het oordeel van de commissie is niet bindend. Het schoolbestuur moet zowel aan de ouders als aan de commissie aangeven wat het met het oordeel van de commissie doet. Als het schoolbestuur van het oordeel afwijkt, moet de reden van die afwijking in de beslissing vermeld worden. Vervolgens kunnen ouders zich tot de rechter wenden. Voor het bijzondere onderwijs is dit de civiele rechter. Bij de rechter kan ook een spoedprocedure worden gestart om verwijdering (voorlopig) te voorkomen.

Bijlagen

Bijlage 1: respectprotocol, verkorte versie

Deze bijlage maakt deel uit van het respectprotocol zoals dat is vastgelegd voor de Montessori Vereniging Haarlemmermeer.

De GMR, bestuur, directie en het personeel van de Montessori Vereniging Haarlemmermeer onderschrijven het respectprotocol.

Dit onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Hiermee wil het het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

De algemene afspraken, In deze klas / op deze school:

Één voor allen, allen voor één, we doen het samen.

We leren van en met elkaar.

Hier zijn we aardig voor elkaar.

Hier hebben we veel plezier MET elkaar.

We luisteren naar elkaar.

We zeggen STOP tegen pesten.

We lopen rustig door de gangen.

Hier helpen we elkaar.

Hier blijven we van elkaar en van elkaars spullen af.

We hebben respect voor iedereen.

Preventieve maatregelen

De school neemt preventieve maatregelen die deels ingebed zijn in de dagelijkse gang van zaken op school en de wijze waarop de leerkrachten met de kinderen omgaan. Verder wordt er structureel aandacht besteed aan de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen met het Rots & Water programma, en is er overleg met het team en de intern begeleider. Ook zijn er goede afspraken met de ouders die de overblijf begeleiden. Indien de leerkracht aanleiding ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag.

Signalering

Bij het signaleren van pestgedrag zijn er een aantal betrokkenen waarnaar gekeken wordt: de pester, het gepeste kind, de meeloper(s), de zwijgers.

De aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen

1. In alle groepen leren de kinderen op dezelfde wijze hun grens aan te geven en voor zichzelf op te komen: Stevig staan en uitademen; Duidelijk “stop met ...” zeggen (eventueel met gebaar en oogcontact); Kind maakt nu de keuze ‘samen verder spelen’ of ‘sterk weglopen’. Bij geen succes hulp halen.

2. Word je gepest – wordt er gepest – praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheimhouden. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar en probeert samen de pesterijen op te lossen.

3. Conflicthantering:

Beide kinderen vertellen kort wat er gebeurd is, je geeft geen oordeel, je doet niet aan waarheidsvinding; Je laat kinderen om de beurt aan elkaar vragen wat ze willen; Je laat ze antwoord geven; Je vraagt of ze hiermee tevreden / blij zijn; Je sluit af. Je informeert ouders van de betreffende kinderen.

4. Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking. Je informeert ouders van de betreffende kinderen en neemt een verslag op in de administratie.

Pedagogische begeleiding

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, altijd in overleg met de ouders en indien nodig externe deskundigen.

Consequenties

De bestraffing is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag.

Fase 1: Gesprek + afspraken: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt. Ouders worden ingelicht.

Fase 2: De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

Fase 3: De directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Het doel van dit gesprek is de ernst van de zaak te bevestigen en de ouders op de hoogte te stellen van de inhoud van fase 4 en 5. Dit om fase 4 en 5 proberen te voorkomen en ouders het belang in te laten zien van het kiezen voor een hulptraject.

Fase 4: Ons uitgangspunt is dat een kind dat structureel pest geen straf nodig heeft maar hulp. Daarom wordt bij aanhoudend pestgedrag deskundige hulp ingeschakeld.

Fase 5: Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn:

- isoleren van de pester ;
- een leerling (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere vestiging behoort tot de mogelijkheden;
- een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school;
- een time-out;
- onderzoeken of er voldoende aanleiding is en gegevens zijn verzameld om een verwijderingsprocedure te starten (conform de op dat moment geldende wettelijke mogelijkheden).

Voor de onderbouw is er sprake van een ander traject. De nadruk ligt op benadrukken van positief gedrag en negeren van ongewenst gedrag. Ook bij kleuters kan een schorsing- en verwijderingsprocedure in gang gezet worden.

Daarnaast zijn er afspraken hoe om te gaan met extreem (agressief) gedrag.

Om welke reden dan ook extreem gedrag, waarbij geen sprake hoeft te zijn van structureel voorkomen:

- dat zich uit door verbaal of fysiek extreem gedrag die gericht is op zichzelf;
- dat zich uit door verbaal of fysiek extreem gedrag die gericht is op ander kind(eren);
- dat zich uit door verbaal of fysiek extreem gedrag die gericht is op leerkracht en/of andere volwassenen;
- dat gericht is op vernielen van materiaal;
- dat zich uit in weglopen.

Bijlage 2 Kinderkaart respectprotocol

Wat gebeurt er bij pestgedrag?

Fase 1:

Om je in te laten zien dat je (pest)gedrag niet geaccepteerd wordt, zijn er de volgende maatregelen. Het is aan je eigen juf / meester welke maatregel(s) wordt toegepast.

je hebt een gesprek + afspraken met je eigen juf / meester ;

je krijgt een schrijfpdracht over de situatie;

je moet binnen blijven / nablijven / niet meer meedoen aan de activiteit;

je ouders worden op de hoogte gebracht van de situatie.

Fase 2:

Als je (pest)gedrag na de maatregelen bij fase 1 niet verandert, gaan we over naar fase 2. Alle vervelende gebeurtenissen worden op papier vastgelegd door je juf / meester.

Je ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met je juf / meester.

Je ouders worden uitgebreid op de hoogte gebracht van wat er gebeurt op school.

Je ouders wordt gevraagd thuis met je te praten en samen te zoeken naar een oplossing.

Je ouders krijgen een (verkorte) versie van het respectprotocol mee en informatie over jeugdhulpverlening.

Fase 3:

Als het (pest)gedrag nog niet stopt, wordt in fase 3 de directeur erbij betrokken.

De directeur wordt op de hoogte gebracht van je (pest)gedrag.

Je ouders worden opgeroepen voor een gesprek bij de directeur, het is mogelijk dat je zelf ook bij dit gesprek aanwezig moet zijn.

De directeur maakt duidelijke afspraken met je ouders (en met jou).

De directeur bespreekt fase 4 en 5 met je ouders.

Fase 4:

Als je (pest)gedrag na de eerste 3 fases niet gestopt is, betekent het dat je hulp nodig hebt om je gedrag weer positief te veranderen. Als je ouders niet kunnen of willen meewerken aan het zoeken van deze hulp zal de school deze hulp zoeken.

Alle stappen die de school neemt zullen zorgvuldig op papier worden gezet.

Fase 5:

Als het (pest)gedrag na alle genomen stappen nog niet verbeterd is, of jij en/of je ouders onvoldoende meewerken om de situatie te verbeteren kan de directeur overgaan naar fase 5. De maatregelen die genomen kunnen worden in fase 5 zijn:

Je wordt (tijdelijk) apart gezet van de andere leerlingen;

Je wordt (tijdelijk) in een andere groep of op een andere vestiging geplaatst;

Je mag een aantal dagen niet op school aanwezig zijn;

De school onderzoekt of het mogelijk is om je van school te verwijderen.

Digitaal pesten: anti-cyberrespectprotocol

Digitaal pesten is een onderdeel van traditioneel pesten. Deze vorm van pesten onderscheidt zich doordat het via digitale middelen uitgevoerd wordt en daardoor ook vaak veel meer anoniem gebeurt dan traditioneel pesten.

Digitaal pesten kan plaatsvinden via computers, tablets, maar uiteraard ook via telefoons. Met de toename in gebruik van digitale middelen in de maatschappij, neemt ook de kans op misbruik van deze middelen toe. Ook als school dienen wij voorbereid te zijn op het gebruik en/of misbruik van digitale middelen, door leerlingen die aan onze zorg zijn toevertrouwd. Omdat je elkaar bij digitaal pesten niet kunt zien, is het heel gemakkelijk om iemand te pesten zonder dat die ander weet dat jij het bent die dat doet. Juist deze anonimiteit maakt het pesten voor het slachtoffer vaak nog zwaarder dan gewoon pesten. De gepeste kan niet zeggen dat het hem/haar pijn doet en dat de pester ermee moet stoppen.

Doordat het cyberpesten niet locatie gebonden is (het kan immers zowel vanuit thuis en vanuit school plaatsvinden) vraagt het om een brede aanpak. In deze aanpak dienen zowel leerkrachten, leerlingen als ouders betrokken te zijn. Alleen door een goede samenwerking tussen deze doelgroepen valt resultaat te boeken.

Het gegeven dat het pesten niet meer locatie gebonden is, brengt namelijk ook met zich mee dat de impact op het gepeste kind groter wordt. In geval van digitaal pesten is er voor de gepeste geen “veilige haven” meer. Het pesten kan overal doorgaan, zowel thuis als op school. Hierdoor kan een kind zijn gevoel van veiligheid volledig kwijtraken, waardoor het welbevinden van het kind enorm daalt. Ongetwijfeld werkt dit door in de leerprestaties die we van dit kind mogen verwachten.

De aanpak van digitaal pesten heeft op twee sporen zijn uitwerking op schoolniveau:

- c. Preventieve aanpak: Wij maken leerlingen bewust van de mogelijkheden en risico's van het gebruik van alle vormen van media. Hoe doen we dat????
- d. Curatieve aanpak: Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert of signalen krijgt via de leerling of de ouders, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan:

Stap 1: Gesprek met de gepeste leerling en indien mogelijk gesprek met de dader(s). Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Stap 2: Ouders/verzorgers van de leerlingen worden op de hoogte gesteld. De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. De ouders worden in het geval van cyberpesten eerder geïnformeerd dan bij 'offline' pesten, omdat cyberpesten vaker buiten schooltijd plaats vindt.

Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden of geeft aan na het gesprek met de leerlingen terugkoppeling te geven.
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.

Stap 3: Afweging of het wenselijk is het pestgedrag bespreekbaar te maken in de groep waarin de leerling zit. Bespreking van conflicten binnen een hele groep kunnen er ook toe leiden dat er reacties richting gepeste of pester ontstaan die het probleem juist vergroten in plaats van oplossen. Indien het pesten zich beperkt tot

een enkele pester, zou het bespreekbaar maken in een groep weinig meerwaarde kunnen hebben. In dat geval wordt deze stap overgeslagen.

Stap 4: Na een week gaat de leerkracht met de betreffende leerlingen opnieuw in gesprek om de voortgang te bespreken. Deze stap is belangrijk in het proces. Het geeft zowel de gepeste leerling als de pester het gevoel dat de leerkracht een actieve rol wil blijven spelen in het wel en wee van de leerlingen. Deze houding voorkomt vaak herhaling van het gedrag.